

INTERVIU

Klaus IOHANNIS, Președintele României

„În gestionarea oricărei crize sau a oricăror evenimente politice avem doi piloni majori pe care ne putem baza, două repere fundamentale la care ne putem întoarce mereu: cadrul constituțional și dialogul autentic”

(“When managing any crisis or unexpected political events, there are always two fundamental landmarks we can always go back to and rely on: the Constitutional framework and authentic dialogue”)

Domnule Președinte, cum este văzută astăzi România de către partenerii ei străini după tragedia de la „Colectiv”? Măcinată de corupție, copleșită de ineficiența sistemului politic și administrativ, cu un guvern înlăturat de presiunea străzii, este România în continuare un partener de încredere pentru UE, NATO, SUA și pentru țările din regiune?

Vreau să vă mărturisesc, înainte de toate, că am fost profund impresionat de gesturile și mesajele de solidaritate care au venit din toată lumea față de victimele tragediei de la „Colectiv”. Partenerii noștri din întreaga lume i-au plâns, împreună cu noi, pe cei care și-au pierdut viața în tragicul accident și s-au alăturat

eforturilor noastre de a-i salva pe supraviețuitori.

Ca să răspund la întrebarea dumneavoastră, nu cred că din perspectiva partenerilor străini există vreun motiv de îngrijorare. Dimpotrivă. România este și va continua să fie un partener de încredere pentru aliații săi în cadrul organismelor europene și a celor internaționale din care face parte. Țara noastră este o democrație solidă, cu mecanisme și instituții democratice funcționale. În gestionarea oricărei crize sau a oricăror evenimente politice avem doi piloni majori pe care ne putem baza, două repere fundamentale la care ne putem întoarce mereu: cadrul constituțional și dialogul autentic, comunicarea. Asta am și făcut și am

găsit o soluție general acceptată de către partide și de către societate.

Evenimentele recente, începând cu protestele publice și demisia guvernului Ponta și continuând cu formarea unui nou guvern cu miniștri independenți politic, sunt părți ale unui proces de transformare a modului în care se face politică și în care arată politica românească. Este o etapă dureroasă, accelerată de niște evenimente tragice, dar în cadrul unui proces la care ne-am angajat în urmă cu un an. Clasa politică va trebui să înțeleagă că nu are altă soluție decât să se ridice la înălțimea așteptărilor firești ale oamenilor și să răspundă unei realități. Această realitate este că societatea românească s-a schimbat. Cetățenii noștri vor lucruri foarte simple, dar puternice: corectitudine și transparență, respect pentru ei și pentru lege, instituții care să lucreze în serviciul lor și politicieni responsabili care să îi reprezinte.

Societatea românească este vie, nu resemnată, oamenii știu ce își doresc, știu că au un cuvânt de spus. Există o conștiință civică și o dorință de participare, care nu pot să fie altfel decât benefice pentru democrația românească. În aceste vremuri complicate, cetățenii noștri arată că sunt atașați de niște valori.

Este posibil ca noul guvern de la București să redefinească proiectele de țară cele mai importante ale României în interiorul Uniunii Europene?

România este un partener credibil și predictibil, care pledează consecvent pentru adâncirea proiectului european, pentru respectarea principiilor și valorilor fundamentale ale Uniunii Europene. Nu există niciun dubiu în acest sens. Avem toate premisele pentru a ne consolida poziția în interiorul UE, astfel încât vocea noastră să fie mai puternică în procesul decizional la nivel european. Iar acțiunea noastră comună va fi în această direcție.

Valul migraționist reprezintă una dintre cele mai complexe provocări, căreia Uniunea Europeană și implicit România trebuie să-i facă față. Suntem pregătiți să gestionăm problematica asociată sutelor de mii de refugiați care au călcat deja pe pământul bătrânului continent sau a celor care se pregătesc să se îndrepte spre noi?

Poziția României s-a întemeiat de la bun început pe un principiu: responsabilitate. Chiar dacă România nu este nici țară de tranzit și nici de destinație pentru acest flux de refugiați, am fost încă din prima clipă, și dorim să fim și în continuare, parte a soluției. România este solidară cu celelalte țări membre ale UE pentru că provocările cu care ne confruntăm în prezent au nevoie de un răspuns solidar, coordonat și cuprinzător, care trebuie însă să ia în calcul realitățile specifice din statele membre.

După cum știți, România nu a fost de acord cu sistemul cotelor. Suntem solidari cu statele din Uniunea

Europeană, dar pe de altă parte nu suntem de acord cu o abordare contabilă, ci trebuie să ținem cont de realități. Ideea relocării în sine pune foarte multe probleme. De pildă, cum respectăm dreptul la liberă circulație, cum le asigurăm refugiaților integrarea nu doar din punctul de vedere al drepturilor sociale, ci și sub aspect cultural, educațional, pe termen lung. Poziția noastră a fost foarte nuanțată.

Pe de altă parte, suntem preocupați să eficientizăm cooperarea dintre state și să gestionăm mai bine granițele externe ale UE. România și-a arătat disponibilitatea de a crește nivelul de implicare în acțiunile „Frontex”, agenție europeană la care țara noastră este al doilea contributor, după Germania. Tot noi am propus sprijin sporit pentru Grecia, o mai bună cooperare cu Turcia și o mai bună cooperare între statele aflate pe ruta din Balcanii de Vest.

Pe termen mediu și lung, este foarte important să se lucreze la cauzele acestui fenomen, fie că vorbim de sărăcia din țările din Africa, fie că facem referire la conflictul din Siria. Există încă o problemă asociată fenomenului migraționist pe care trebuie să o amintesc: acum, când mii de refugiați bat la porțile continentului nostru, tentațiile populismului și rasismului riscă să renască. Împreună cu statele Europei, avem datoria de a le respinge. Sunt convins că putem să depășim împreună această situație complicată, să fim mai puternici și mai uniți în urma acestei experiențe.

Din perspectiva paradigmei de securitate națională extinsă, cât de limpede este linia de demarcație dintre responsabilitățile nord-atlantice și cele locale în asigurarea securității României? Când vă întrebăm acest lucru, avem în vedere faptul că în „Strategia Națională de Apărare” s-a făcut referire și la amenințări, riscuri și vulnerabilități care țin de politica internă a țării noastre.

Evoluțiile din regiune au readus în atenție îndeplinirea misiunii fundamentale a NATO, aceea de apărare colectivă. Astăzi securitatea națională nu mai poate fi asigurată individual de niciun stat. Evenimentele recente din regiune, dar și creșterea impactului unei amenințări precum terorismul, ne-au demonstrat că securitatea nu e un dat de la sine înțeles și că trebuie să investim în ea încredere, resurse și credibilitate. Consolidarea parteneriatului strategic cu Statele Unite ale Americii, întărirea profilului României în NATO și în UE, aprofundarea cooperării cu statele vecine și cu cele din flancul estic al NATO și intensificarea cooperării regionale se numără printre obiectivele naționale de securitate pe care Strategia Națională de Apărare le afirmă. Garantul principal al securității României este Alianța Nord-Atlantică.

România este la rândul ei puternică într-o Alianță Nord Atlantică puternică și într-o Uniune Europeană puternică. Angajamentul tuturor partidelor politice de a crește

bugetul pentru apărare la 2% până în 2017 este semnalul că România înțelege cerințele momentului și își asumă responsabilitatea de a fi un furnizor de securitate, nu doar un beneficiar, o țară care proiectează securitate și stabilitate în zonă. Pe lângă apartenența noastră la NATO, trebuie să dovedim că avem capacitățile necesare pentru a participa la apărarea colectivă.

Pornind de la schimbările de paradigmă la nivel global, de la starea de fapt existentă și de la evaluarea amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților, *Strategia Națională de Apărare* aduce câteva noutăți. Ea operează cu un concept de „securitate națională extinsă”, în acord cu principiile europene. Există astăzi interese multiple care converg spre asigurarea securității naționale. În afara elementelor care țin de apărare, de ordine publică sau de activitatea de informații și contrainformații, securitatea nu mai poate fi separată de un mediu economic competitiv, de stabilitatea financiar-bugetară, de existența unor sisteme publice – educație, sănătate, pensii – funcționale și adaptate schimbărilor, de protecția infrastructurilor critice sau de capacitatea de a răspunde la problemele de mediu. Este momentul ca în perioada următoare să construim consens politic în jurul acestor teme esențiale, un consens politic care să producă în mod real reformă și legislație durabilă.

Cel mai important partener al țării noastre în domeniul securității

este, indiscutabil, SUA. Există perspective ca acest parteneriat să devină, în scurt timp, mai consistent din punct de vedere economic, investițional?

Parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii constituie, alături de apartenența la NATO și la UE, un reper fundamental al politicii externe și de securitate a României. Mai mult, relația privilegiată între SUA și România este o garanție solidă pentru stabilitatea întregii regiuni, mai ales în contextul evoluțiilor îngrijorătoare din vecinătatea estică. România dorește ca dialogul politic cu SUA să continue în toate domeniile de cooperare.

Dimensiunea politico-militară și de securitate este componenta cea mai vizibilă și cea mai dinamică a parteneriatului strategic. Proiectul de la Deveselu va încununa eforturile comune și va reprezenta o construcție extrem de valoroasă pentru securitatea transatlantică. România va continua să fie același partener solid și de încredere al SUA în misiuni internaționale, inclusiv sub egida NATO.

Dimensiunea economică poate să devină motorul principal de creștere al parteneriatului strategic dintre România și SUA. Ne dorim ca SUA să se afle între primii 10 investitori din România. Investițiile americane nu reprezintă doar o sursă de finanțare, ci și un instrument de modernizare pentru țara noastră. Dincolo de dimensiunea deloc de neglijat a pieței românești, economia

românească are de oferit multe oportunități de afaceri. Domenii precum energia, infrastructura strategică, IT-ul ar trebui să fie prezente pe o listă scurtă de arii prioritare. Orice avans în acest sens va veni în întâmpinarea așteptărilor cetățenilor români și va contribui la crearea de noi locuri de muncă și, evident, la creșterea bunăstării acestora.

Cât de multă nevoie avem de explorarea și exploatarea gazelor de șist în România? Care sunt principalele direcții de acțiune pe termen scurt ale României în domeniul energetic?

Am spus mereu că nu voi accepta ca proiecte precum „Roșia Montană” și „gazele de șist” să fie promovate peste noapte și în condiții care pun în pericol oamenii și mediul. De la frământările publice pe aceste teme, lucrurile s-au schimbat radical și deja exploatarea gazelor de șist, cel puțin în zona noastră, nu cred că mai este în zona rentabilității. Impresia mea este că acum, în această etapă, interesul pentru gazele de șist este în scădere.

Prețul ridicat al gazului și cheltuielile suportate de populație și de consumatorii industriali vor putea fi reduse prin crearea unei Uniuni a Energiei la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene. România susține crearea unei Uniuni a Energiei, bazată pe cele cinci dimensiuni propuse de Comisia Europeană: securitatea energetică; piața internă a energiei; eficiență energetică; pro-

tecția mediului; cercetarea, inovarea și competitivitatea în domeniu. Prin dezvoltarea unei Piețe Interne în domeniul energiei, vom valorifica mai eficient resursele de energie din țările noastre, vom economisi mai mult, vom diversifica sursele și rutele de aprovizionare cu energie și, dezvoltând infrastructura, vom avea o mai bună conectare între statele membre ale Uniunii. Astfel, costurile pentru cetățenii UE vor scădea odată cu dependența de presiunile politice de pe piața energiei.

România este interesată de perspectiva efectuării unor exporturi de energie electrică către Serbia, respectiv către piața regională din sud-estul Europei. Exportul se poate realiza prin intermediul companiilor specializate care activează pe cele două piețe. Aș relua, vorbind despre strategia noastră energetică, o idee la care am făcut mai devreme referire, și anume aceea că România poate deveni un hub al investițiilor americane în regiune în domeniul energiei.

Un alt partener privilegiat al României este Republica Moldova. Sunt ultimele evoluții politice de peste Prut de natură a compromite drumul european al Republicii Moldova?

România are o datorie de necontestat față de Republica Moldova: constituirea unui spațiu comun de democrație, stabilitate și prosperitate pentru cetățenii români și pentru cetățenii moldoveni. Iar unul dintre obiectivele principale ale politicii

noastre externe este susținerea în cel mai clar mod cu putință a parcursului european al Republicii Moldova.

Republica Moldova traversează în prezent o perioadă dificilă pentru perspectiva agendei de reforme, pentru consolidarea parcursului european și, mai ales, pentru stabilitatea sa de ansamblu. Este esențial ca forțele politice din Republica Moldova să acționeze cu maturitate și responsabilitate, în conformitate cu așteptările cetățenilor așa cum au fost exprimate la alegerile legislative din 30 noiembrie 2014.

Indiferent de succesiunea guvernelor, parcursul european al Republicii Moldova trebuie să continue. La fel, trebuie continuate eforturile de reformă, de consolidare a instituțiilor statului de drept, de soluționare a problemelor socio-economice ale actualității. Din această perspectivă, Republica Moldova are nevoie de un guvern stabil și deplin angajat să acționeze cu energie în toate aceste direcții.

Țara noastră este, fără nicio îndoială, o ancoră de stabilitate în regiune și un partener solid al statelor vecine – Republica Moldova și Ucraina – în calea lor spre Europa. Sperăm ca toți cetățenii Moldovei să vadă la rândul lor în România un partener de încredere, loial și de lungă durată.

Cum ați caracteriza foarte pe scurt primul an de mandat?

A fost un an dificil, cu multe provocări, cu o dinamică destul de

complicată și în plan intern și în plan extern. Prima promisiune pe care am făcut-o în campanie a fost un alt fel de a face politică: fără scandal, cu seriozitate și respect. Cred că din acest punct de vedere întregul climat politic a început să se schimbe. De la nivelul instituției prezidențiale nu se mai generează tensiune și conflict, ci dialog și colaborare instituțională corectă.

Sunt apoi o serie de alte proiecte care au fost duse la bun sfârșit și a căror adoptare nu era neapărat predictibilă, ținând cont de opiniile diferite din mediul politic dar și de experiența anilor trecuți, marcați de conflicte și de absența dialogului chiar și în probleme fundamentale pentru România. Avem o nouă *Strategie Națională de Apărare*, care a fost adoptată în termen de 6 luni, avem o nouă legislație electorală și o lege a votului prin corespondență. Sunt angajamente pe care le-am asumat la începutul acestui an și care s-au realizat. Aș menționa totodată consolidarea statului de drept și faptul că în această perioadă lupta împotriva corupției a continuat, România devenind din acest punct de vedere un model în regiune.

Fără îndoială, mai sunt multe de făcut. Important este însă că lucrurile s-au mișcat și că procesul de reformare profundă a modului în care arată politica românească intră pe o traiectorie ireversibilă.

Interviu realizat de Sabin DRĂGULIN
& Luminița KOHALMI